

egne institutioner arbejder for andre kommuner m. fl. Som følge af afsmitningsreglen bliver kommunerne momspligtige for hele EDB-centralens virksomhed.

For *Frederiksberg* kommunes EDB-central medfører dette en merudgift for kommunen som følge af afsmitningen på ca. 150.000 kr. årlig, som *Frederiksberg* kommune ikke har kunnet frigøre sig for, da arbejdet for fremmede udgør mere end 40 pct. af EDB-centralens samlede omsætning.

*Københavns* kommune har derimod kunnet undgå afgiftspligt for sin EDB-central ved at opføre med arbejde for fremmede, idet dette kun omfattede 2-3 pct. af centralens samlede omsætning. Af de hidtidige kunder betragtes dette som utilfredsstillende, idet bistanden i det væsentligste byggede på EDB-opgørelser på grundlag af skattevæsenets ligningsmateriale m. v., således at tilsvarende materiale vanskeligt lader sig fremskaffe andetsteds fra.

*h. Salg af diverse fortegnelser m. m. udarbejdet på grundlag af materiale i kommunale institutioner.*

Som en service over for private og andre offentlige myndigheders institutioner sker der fra kommunerne et vist salg af forskelligt trykt materiale, der er udarbejdet på grundlag af oplysninger i de kommunale institutioner. I de store kommuner kan disse salg beløbe sig til mere end 5.000 kr. årligt og derved blive omfattet af afgiftspligten.

Som eksempel herpå kan nævnes, at *Københavns* skattedirektorat hvert år udarbejder en ajourført vejledning, der indeholder de gældende lignings- og skatteregler til brug for direktoratets ligningssekretærer ved gennemgang af årets selvangivelser. Da andre kommuner — bortset fra nogle enkelte større kommuner — ikke udarbejder en tilsvarende vejledning, har direktoratet gennem en lang årrække mod betaling af udgifterne til papir, trykning og forsendelse solgt denne vejledning til en række kommuner m. v. landet over. *Københavns* kommune har ikke ment at kunne standse denne virksomhed, idet de pågældende kommuner ikke har mulighed for på anden måde at fremskaffe tilsvarende materiale. For at undgå afsmittende moms har *Københavns* kommune derfor fastsat prisen således, at den samlede salgssum ikke overstiger 5.000

kr., uanset at dette medfører, at kommunen ikke får dækket udgifter til papir og trykning m. m. for de solgte eksemplarer.

Indtil sommeren 1967 har *Københavns* skolevæsen leveret enkelte tryksager navnlig opgaver til forskellige andre kommuner mod betaling af kostprisen. Denne afsætning til fremmede udgjorde ca. 40 pct. af de samlede udgifter på dette område. På grund af risikoen for afsmittende moms har *Københavns* skolevæsen ophørt med denne service.

7. Om interkommunalt samarbejde har arbejdsgruppen tilvejebragt følgende oplysninger:

I det interkommunale samarbejde, d. v. s. samarbejde mellem amts-, købstad- og sognekommuner, har kommunerne et værdifuldt middel til opfyldelse af deres kommunale opgaver. I mange tilfælde er dette samarbejde en nødvendighed, hvis opgaverne skal løses, idet de enkelte kommuner hver for sig er for små dertil. I andre tilfælde er samarbejde en forudsætning for at nå en rimelig standard i ydelserne og en rationel drift.

På grund af det store antal kommuner af varierende størrelse og de vidtspændende, kommunale opgaver er der indgået aftaler om interkommunalt samarbejde af mange arter. Der findes ingen statistisk opgørelse af samarbejdsaftalernes antal og art, men det vides bl. a. gennem indenrigsministeriets og amtsrådenes tilsynsvirksomhed, at det drejer sig om et stort antal aftaler af meget forskellig karakter.

De kommunale styrelseslove indeholder ingen angivelse af regler for kommunale fællesskabers organisation og virke, men de forudsætter, at kommuner kan indgå aftaler om løsning af kommunale opgaver i fællesskab, idet det fastslås, at indgåelse af sådanne fællesskaber i almindelighed kræver tilsynsmyndighedens godkendelse.

Inden for særlovgivningen findes der derimod en række bestemmelser, der enten foreskriver et samarbejde eller blot åbner mulighed herfor og eventuelt giver anvisning på dets virke. Som eksempel herpå kan nævnes folkeskoleloven, forsorgsloven, omsorgsloven, sygehusloven og civilforsvarsloven.

Selv om der ikke i lovgivningen findes en